

HOE HELDEWIJS DEN VREDE IN DE HERBERGEN HERSTELDE.

Lapscheure bezat in dien tijd geen al te goeden naam. Mogen de huidige inwoners van deze gemeente onder de beste onderdanen van onzen vorst gerekend worden, vele vroegere dorpelingen echter moeten uitgeblonken hebben... niet in deugden... maar in 't twisten, 't vechten, 't werpen met pintglazen, potten en kannen, 't vernielen van ruiten, banken, tafels, 't steken met messen, 't slaan met knuppels, 't krabben, 't bijten, 't stampen, kortom in allerlei werkzaamheden, die een gemeente op sommige tijdstippen ondersteboven zetten.

Wij willen Lapscheure bezoeken op een Zondagavond en zien wie er den vrede stichtte en op welke wijze.

*
**

De gelagkamer van de herberg « In 't groote vat » zat stampvol. Bert, de waard, en Triene, zijn wederhelft, mitsgaders Doka, de blozende dochter, hadden het druk met bedienen. Want de boeren, die aan de tafeltjes een kaartje legden, konden drinken !

— Bert, riep een dikke pachter, bier, bier !

— Ja, baas.

— Rap, ik stik van den dorst.

— Ik kom reeds om uw pot, baas Jan.

— Hier is hij al !

En baas Jan, die nogal driftig gebakerd was, wierp zijn pot in gruzelementen tegen den muur, zoodat de scherven op de dikke wang van een anderen boer, Aernout, terugsprongen. Aernout stond woedend op.

— Gij ruwe kerel ! Zoo voer hij uit tegen Jan, die schudde van 't lachen. Gij ruwe kerel, herhaalde de beleedigde landbouwer.

Deze fraaie benaming was de aanhef van zijn rede. Hij moest even poozen, om adem te scheppen, maar dan raasde hij voort :

— Omdat ge door kuiperijen boven mij gekozen zijt in 't bestuur van de wateringën, denkt ge hier den baas te mogen spelen. In gansch Lapscheure is er geen grooter drinkebroer dan gij ! Uw wangen zijn rood van 't drinken. Moest men er een zwavelstokje tegen houden, 't schoot in brand. Uw vrouw is verplicht u zes dagen in de week in uw bed te sleepen. En, als ge nuchter zijt, rammelt ge de arme sloof nog af !

— Wacht even, onderbrak Jan, ik wil eerst bier hebben. Zeg, Bert, moet ik geheel uw kraam in stukken slaan, eer de drank hier is ?

De waard haastte zich het gevraagde te brengen.

— Ge moogt voortvertellen, zei baas Jan tot Aernout.

— Voortvertellen, voortvertellen, treiteraar, pocher, biervat...

— Hier ! riep Jan en, in plaats van zijn bier uit te drinken, wierp hij het den spreker in 't gelaat.

Nu was 't er bovenarms op.

— Ik draai u den krommen hals af ! tierde Aernout en hij greep zijn vijand vast.

Maar deze was ook opgesprongen en verdedigde zich fel. De vechters zwaaiden heen en weer, wierpen potten en

kannen, banken en tafels omver, raasden en vloekten en verwekten een geweldig lawaai.

— Ste Katrien, mijn patrones, sta ons bij ! kreet de herbergierster. Al ons gerief en huisraad ! Dat ze buiten vechten ! Bert, zet ze aan de deur !

— Ik durf niet ! Doka, rap, haal den pastoor. Zeg, dat ze elkander hier vermoorden, dat er dooden zullen vallen !

De dochter snelde heen.

— Er aan moet ge, er aan ! kreet Aernout.

— Kon ik mijn mes maar pakken, ik gaf u een kerf zoo diep als mijn steenput !

— Dezen avond komt ge niet levend meer thuis !

— Morgen drink ik een glas op uw reis naar Heintje Pek.

De boeren hielden malkander vast omklemd ; wederkeurig waren ze aldus gelukkig verhinderd in hun bewegingen. De andere bezoekers stonden tegen de muren gedrongen en aanschouwden dit woest tooneel met innige belangstelling. Een vechtpartij was voor hen altijd vermakelijk.

Eensklaps werd de deur opengeworpen. Pastoor Heldewijs trad kalm binnen.

— 't Is of we onder de wilden van Amerika leven, mompelde hij. Preek daarvoor.

Onbeschroomd trad de geestelijke op de vechters toe. Dezen bemerkten hem niet.

Plof ! Aernout vloog tegen de toonbank en zoo geweldig, dat Berts flesschen rinkelden en waggelden. Plof ! baas Jan lag aan 't ander einde van het vertrek met de beenen omhoog.

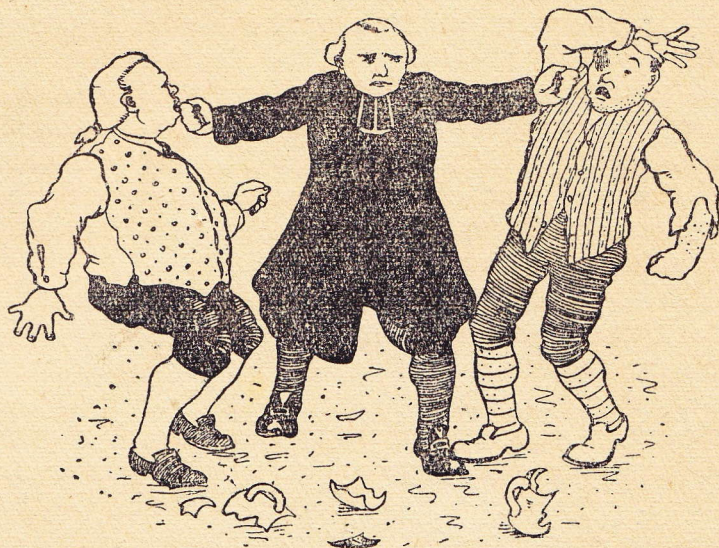
Woedend sprongen beiden op.

— Wie durft er tusschenkomen ! bulderde Jan.

— Wie waagt het ons te scheiden ! donderde Aernout.

Hun blik viel op den pastoor... en de groote, logge boeren stonden nu verlegen als gestrafte scholieren. Eensklaps was hun woede gestild en hun strijd lust verdwenen.

— Mijnheer de pastoor, Jan heeft een bierpot in mijn gezicht geworpen, verontschuldigde zich Aernout.

— Hij heeft me uitgescholden, vraag het maar aan al de mannen, sprak Jan op deemoedigen toon.

— Hij heeft me getreiterd, herbegon de eerste weer.

— Hij pakte me vast, hernam de ander.

— Tut, tut, viel de geestelijke in, ge zijt schavuiten. Hoe durft ge den Zondagavond zoo te verstoren ! Dezen morgen zaat ge in de kerk met een schijnheilig gelaat te bidden, zoo luid, dat ik u boven de anderen hoorde. En nu... 't is een groote schande. Gaat naar huis, seffens ! En zorgt dat ik zulke dingen niet meer hoor.

— Mijn gerief ! kloeg Triene naar de gebroken potten wijzend.

— Morgen zullen ze alles betalen ! verzekerde de pastoor. Nu moeten ze met hun dronken kop naar huis.

De vechters gehoorzaamden gedwee. Zonder morren verlieten ze de herberg en ieder trok langs zijn kant.

— En thans, menschen, vervolgde Heldewijs, ga ik met u een kaartje leggen.

Maar nauwelijks had hij deze woorden geuit, of de deur

werd opengeworpen, een man vertoonde zich en riep verschrikt :

— Is de pastoor hier ? Ha, ja, daar staat hij ! Ach, mijnheer de pastoor, kom naar « De Gouden Leeuw ». Pier Broos en Nand De Meester willen elkander vermoorden ; de een staat met het broodmes, waarmede de herbergier juist een boterham afsneed en de ander heeft den veldwachter zijn sabel afgenomen.

— 't Zelfde spel, gromde Heldewijs, haastig naar de aangeduide kroeg snellend.

Ook daar herstelde hij den vrede met de vechters naar hun huis en bed te jagen.

Het overige van den avond verliep tamelijk rustig en rond elf uur waren Lapscheure en zijn herder in de rust.

HANS VAN HORENBEEK

De Pastoor van Lapscheure

L. OPDEBEEK
UITGEVER ❖ ❖ ANTWERPEN

HANS VAN HORENBEEK

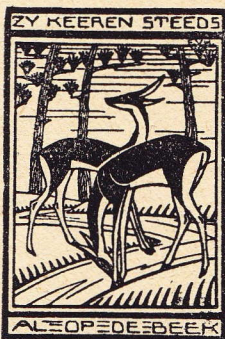
MERKWAARDIG LEVEN

VAN

FRANCISCUS HELDEWIJS

PASTOOR VAN LAPSCHEURE

Penteekeningen van STAN VAN OFFEL
Kleuromslag van EDMOND VAN OFFEL

L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN